

REVISTA LITERARĂ

Libris

APARE SUB EGIDA UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA

LECTURI,
TAIFASURI
STĂRI DE SPIRIT

ACASĂ

Începând cu ședința Consiliului Local din 30 mai 2019, Filiala Brașov a Uniunii Scriitorilor din România are, după 26 de ani, un loc al ei. Pentru filială, acasă înseamnă acum: Piața Teatrului nr. 1, cod 500092, intrarea Thalia (de pe strada Vlad Țepeș). Mai precis, intrarea vegheată de statuia lui Andrei Mureșanu.

p.12

ADRIAN ALUI GHEORGHE, POVEȘTEA UNEI FRANȚUZOAICE CARE S-A TREZIT, ÎNTR-O DIMINEAȚĂ, ROMÂNĂ

Nu știu dacă tu, Jacques, ți-ai bătut vreodată capul să înțelegi ceea ce spunea Kierkegaard ...?! Că în lume se vorbește de fapt numai despre limitare intelectuală ori estetică sau despre acele lucruri indiferente, de care se interesează cel mai adesea lumea; căci tocmai acesta este spiritul lumii, acela de a conferi o valoare infinită unor chestiuni indiferente.

p.19

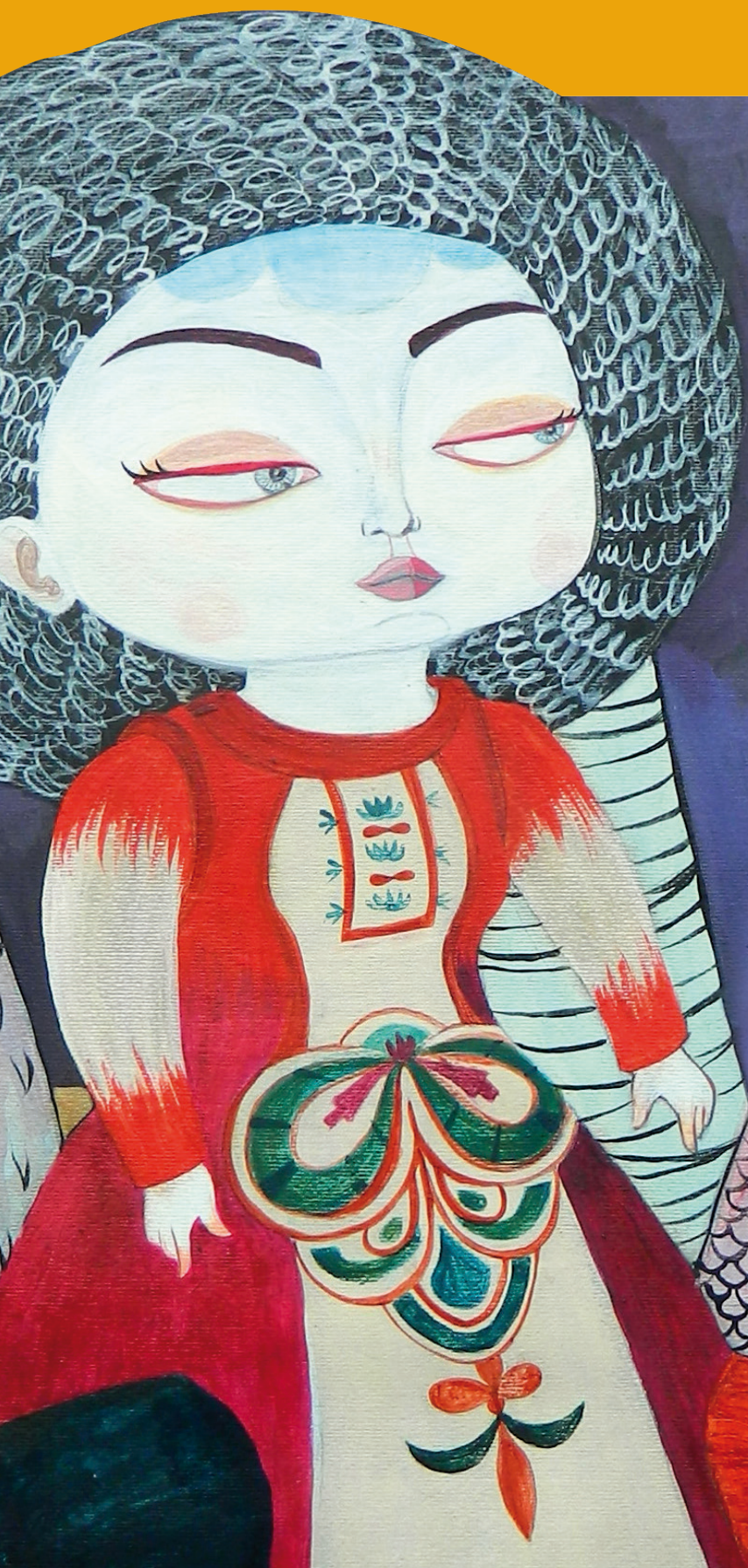
ELENA ȘTEFOI, AUTODENUNȚ

Până la urmă despre ziua aceea tot lucruri neînsemnate voi spune [...] la ce bun s-o repet a venit noaptea și nu mi-a fost frică decât de vocea supărată a mamei care nu pe mine mă căuta

p.32

FLORINA ILIS, LITERATURA PĂSTREAZĂ ÎMPREUNĂ UN POPOR PRIN INTERMEDIUL LIMBII

Cred că unul dintre principalele roluri ale literaturii este acela de a păstra împreună un popor prin intermediul limbii. În viitor, mai ales în acest secol la globalizării, primele popoare care vor dispărea din istorie vor fi acelea care nu vor mai produce literatură. [...] Literatura face legătura dintre generații și ne ajută să rămânem împreună, în limba română, într-o lume a scindărilor și disoluțiilor, o lume care tinde spre o limbă comună, internațională, fără memorie.

din CUPRINS

03	ACASĂ
<i>de Adrian Lesenciuc</i>	39	TRAIAN ȘTEF:
EPOPEEA ȘOBOLANULUI LOUSE
<i>de Adrian Lesenciuc</i>
04	TÂRGUL DE CARTE ȘI MUZICĂ LIBRIS,
EDIȚIA A VII-A. ALTE EVENIMENTE	41	TATIANA ȚÎBULEAC: VARA ÎN CARE MAMA
A AVUT OCHII VERZI
<i>de Daniel Puia-Dumitrescu</i>
08	ALEXANDRU SURDU	43	LUMINIȚA DASCĂLU: FIARA.
NEVISĂTORUL. TREI
<i>de Marian Zmaranda</i>
09	ÎN CE LIMBĂ VORBEȘTE DUMNEZEU?
<i>de Alexandru Surdu</i>	45	DIA RADU: DIVANUL IMAGINAR. LUMEA
ROMÂNEASCĂ ÎN 18 INTERVIURI
<i>de Laurențiu-Ciprian Tudor</i>
10	FILOSOFIA CA SĂRBĂTOARE – ALEXANDRU
SURDU LA 80 DE ANI
<i>de Ion Popescu-Topolog</i>	47	EROINELE ROMÂNIEI MARI.
DESTINE ÎN LINIA ÎNTĂI
<i>de Ion Popescu-Topolog</i>
12	POVESTEA UNEI FRANȚUZOAICE CARE S-A
TREZIT, ÎNTR-O DIMINEAȚĂ, ROMÂNCĂ
<i>de Adrian Alui Gheorghe</i>	49	CARMEN GHEORGHE: LA INIMI
<i>de Mircea Doreanu</i>
17	ASTRA. PRIMUL NUMĂR: AVATARURILE
APARIȚIEI, INTENȚII ȘI COMPROMISURI [III]
<i>de Nicolae Stoie</i>	51	ELSA DORVAL TOFAN:
LANSARE DE PROMISIUNI
<i>de Iulian Cătălui</i>
19	ELENA ȘTEFOI	55	AGATA SECELEAN
21	VIOLETA SAVU	57	MAJA LUNDE: ISTORIA ALBINELOR
<i>Traducere de Sanda Tomescu Baci</i>
23	VICTOR CONSTANTIN MĂRUȚOIU	61	GUZEL IAHINA: ZULEIHA DESCHIDE OCHII
<i>de Daniel Puia-Dumitrescu</i>
24	DANIEL IONIȚĂ	63	AL DOILEA TRIMESTRU LITERAR 2019.
REFLECTĂRI ÎN REVISTE. ANIVERSĂRI
25	ADRIAN GRAUENFELS		
26	MASCA
<i>de Ioan Paler</i>		
32	LITERATURA PĂSTREAZĂ ÎMPREUNĂ UN POPOR
PRIN INTERMEDIUL LIMBII. INTERVIU CU
PROZATOAREA FLORINA ILIS
<i>de Laurențiu-Ciprian Tudor</i>		

REDACȚIA

Director onorific: Doru Munteanu
Redactor-șef: Adrian Lesenciuc
Secretar de redacție: Laurențiu-Ciprian Tudor
Redactori: Mihaela Malea-Stroe
 Cătălin Stanciu
 Dana Anghelescu

Adresă: str. Mureșenilor nr.14, Brașov 500030,
 Tel: 0268/477799, 0268/478595
 email: cultural@libris.ro

Pentru comenzi și abonamente:
 SC LIBRIS EDITORIAL SRL
 str. Mureșenilor nr. 14, Brașov, cod 500030
 tel: 0268.477.799
 e-mail: editura@libris.ro
 cont RO77BTRLRONCRT0364057701
 Banca Transilvania Brașov

ISSN 2559 - 0308,
ISSN-L 2559 - 0308

ACASĂ

In filosofia românească, așa cum s-o fi așezat ea până la Noica, pe coordonatele păgânismului, cosmicismului și determinismului fatalist, ființa și locul sunt inseparabile. Ființa înseamnă și locul său, iar devenirea e implicit și locuire. Până și părăsirea locului sau părăsirea fizică a formei sunt tot căi de raportare la casa ce include, invariabil, și „drumul spre casă”. Cea mai complexă sinteză a raporturilor cu locul o realizează filosoful brașovean Aurel Ion Brumaru, în trilogia: *Ființă și loc*, *Despre ființa românească* și *Ființa muzicală*. Dar nu pe acest palier al raportării la loc ne situăm prin acest adverb atotcuprinzător acasă, cum nici la metafora noiceană a șenilei care convertește mediul extern în mediul intern, care înfășoară și desfășoară holografic parcursul, în raport cu un continuu acasă. Ci la un acasă al așezării firești, a oamenilor și instituțiilor. Iar în cazul instituțiilor e, prin urmare, la fel. Există mereu un acasă, un spațiu al locuirii împreună, al împreună așezării proiectelor și inițiativelor, al transformărilor firești din viziune în fapte. Fie și în epoca de-localizării, a situării în rețea, dincolo de coordonatele fizice ale

unei locuiri, un domeniu se revendică a fi reper în identificare, un spațiu virtual de referință.

Din 1993, Filiala Brașov a Uniunii Scriitorilor din România a fost în ipostaza rătăcitorului grăbit cu împachetatul-despachetatul, într-un mereu drum spre casă, adăpostită fiind aiurea: de Inspectoratul Școlar Județean, de diverse colegii din Brașov, de instituții private. Odată cu pierderea sediului din Casa Baiulescu, Filiala și-a căutat locul în care să se așeze, locul din care, odată stabilizată, să-și lanseze, fie și în rețea, proiectele. Acest lucru s-a întâmplat târziu și cu eforturi. A fost mai întâi alinierea primarului Municipiului Brașov, George Scripcaru la propunerea și inițiativa filialei și susținerea necondiționată a alocării unui spațiu în clădirea Teatrului „Sică Alexandrescu”. A fost apoi susținerea consilierului local Sebastian Bădulescu, reprezentant al Consiliului Local în Consiliul de Administrație al Teatrului. Și a fost, hotărâtor în așezare, demersul viceprimarului Mihai Costel, care a identificat spațiul, a fundamentat și inclus propunerea pe ordinea de zi a Consiliului Local Brașov, respectiv care a susținut-o în dezbateri. Începând cu ședința Consiliului Local din 30 mai 2019, Filiala Brașov a Uniunii Scriitorilor din România are, după 26 de ani, un loc al ei. Pentru filială, acasă înseamnă acum: Piața Teatrului nr. 1, cod 500092, intrarea Thalia (de pe strada Vlad Țepeș). Mai precis, intrarea vegheată de statuia lui Andrei Mureșanu.

Adrian Lesenciuc
REDACTOR-ȘEF

n. 21 august 1975, Câmpulung Moldovenesc. Poet, prozator, critic literar. Doctor în științele comunicării. Profesor universitar. Membru al filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor din România din 2000. Președinte al filialei din 2013. A publicat volume de versuri, critică și istorie literară, romane. Prezent în dicționare, antologii și volume colective publicate în țară și străinătate.

TÂRGUL de Carte și Muzică

LIBRIS EDITION A XVI-A

Târgul de carte și muzică Libris. Ediția a XVI-a a Târgului de Carte și Muzică Libris a debutat sub semnul Bunei Vestiri și al Echinocțiului, al egalei angajări a administrației publice locale, județene și naționale și a sectorului privat. În această echilibrată asumare putem vorbi despre firescul regândirii Brașovului pe cele trei coordonate pe care s-a înscris de la începuturi: comercială, culturală și turistică. În fața unui public numeros, Târgul de Carte și Muzică Libris și-a deschis porțile pentru lumina lecturii și dialog cultural, la care au îndemnat Imelda Toaso, vicepreședintele Consiliului Județean Brașov, Costel Mihai, viceprimarul Municipiului Brașov, Gheorghe Popa, secretarul de stat în Ministerul Culturii și Identității naționale, Silviu Costea, președintele Camerei de Comerț și Industrie Brașov, prof.univ. Ioan Abrudan, rectorul Universității Transilvania din Brașov și Virgil Oniță, directorul general al grupului de firme Libris, organizatorul evenimentului.

Ediția a XVI-a a târgului s-a subintitulat „Uniunea Scriitorilor din România – 70”, anunțând împlinirea pe 25 martie 2019 a 70 de ani de activitate a Uniunii Scriitorilor din România și a Filialei Brașov. „Uniunea Scriitorilor din România – 70” în cadrul Târgului de Carte și Muzică Libris a presupus, printre altele, o întâlnire onorată de criticul Răzvan Voncu, redactor-șef al publicației „România literară” și director de programe externe al Uniunii Scriitorilor din România, de poetul Ion Cristofor, membru în Comitetul Director al USR din partea filialei Cluj, de alți scriitori clujeni: Ion

La deschiderea târgului a fost lansată cartea „Shalom, Israel” - o piesă de teatru scrisă de actrița Claudia Motea și întâmpinată cu generozitate de dramaturgi (Mircea M. Ionescu) sau critici de teatru (Lucian Sabados), la care au fost prezenți, printre alții, Aurel Vainer, președintele Federației Comunităților Evreiești din România și lăncu Zuckerman, supraviețuitor al Holocaustului, ajuns la 97 de ani, un om înțelept și lucid, modest și plăcut, un om care a trecut prin cel mai sângeros și antiuman experiment al ultimelor sute de ani și prin cel mai brutal și inuman dintre veacuri.

A doua zi a Târgului de Carte și Muzică Libris: desantul scriitorilor clujeni. A urmat un maraton de lansări: Hanna Bota, „Când în fiecare zi e joi”, ediția a II-a, Ed. Școala Ardeleană și

„Imperfecțiunea perfectă. Poeme în dialog cu sculptura lui Peter Jecza”, Triade Foundation, în prezentarea lui Răzvan Voncu, Adrian Lesenciuc și Vasile George Dâncu; Victor Constantin Măruțoiu, „Al treilea munte”, Ed. Școala Ardeleană, prezentat de Adrian Lesenciuc și Vasile George Dâncu; Andrea H. Hedeș, editura Neuma și revista omonimă; Daniela Șontică, „Oamenii Unirii”, alături de Adrian Lesenciuc și Laurențiu-Ciprian Tudor; Florina Ilis, „Cartea numerilor”, Polirom, alături de Adrian Lesenciuc și Laurențiu-Ciprian Tudor. Pentru romanul proaspăt apărut, prezentat la Brașov, Florina Ilis a fost numită „Scriitorul lunii februarie” de juriul celei de-a patra ediții a Premiilor Scriitorul lunii / Scriitorul anului, alcătuit din Răzvan Voncu – președinte, Gabriel Chifu, Gabriela Gheorghisor, Ioan Holban, Mircea Mihăieș, Angelo Mitchievici, Vasile Spiridon – membri.

Premiul Național pentru Literatură Libris.

Începând de la această ediție a târgului, Asociația Culturală Libris a instituit și un premiu național omonim: „În scopul răsplătirii și evidențierii celor mai importanți scriitori români contemporani și contribuției acestora la consolidarea culturii naționale, librăria online Libris.ro și Revista Literară Libris, în parteneriat cu Filiala Brașov a

Uniunii Scriitorilor din România, instituie Premiul Național pentru Literatură Libris. Premiul se acordă anual în cadrul Târgului de Carte și Muzică Libris (desfășurat luna martie a fiecărui an), pentru Opera omnia, unui scriitor important la nivel național, care a publicat în paginile revistei literare Libris” (Regulamentul de acordare a Premiului Național pentru Literatură Libris). Juriul primei ediții, alcătuit din Virgil Oniță (director al grupului de firme Libris), Laurențiu-Ciprian Tudor (din partea colegiului redacțional al revistei literare *Libris*), Ion Cristofor (membru al Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor din România), Andrei Novac (membru al filialei Timișoara a Uniunii Scriitorilor din România) și Adrian Lesenciuc (membru al filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor din România), președinte, a decis acordarea premiului poetului Ion Mureșan.

Virgil Oniță i-a înmănat poetului premiul în seara celei de-a doua zile a Târgului de Carte și Muzică Libris. Ion Mureșan, laureatul primei ediții a Premiului Național pentru Literatură Libris, s-a legat în discursul său prin ancorele Alexandru Mușina și Andrei Bodiș de țărâmul cultural al Brașovului.

Tot în cea de-a doua zi a Târgului de Carte și Muzică Libris, laureatul Ion Mureșan a deschis recitalul de poezie care i-a adus împreună pe poeții clujeni și brașoveni: Ion Cristofor, Hanna Bota, Răzvan Voncu, Andrea H. Hedeș, Victor C. Măruțoiu, Vasile George Dâncu, Laurențiu-Ciprian Tudor, Daniela Șontică, Cristian Muntean, Mihaela Malea Stroe, Luminița Dascălu, Adrian Munteanu, Ionel Simota, Cătălin Stanciu.

Consiliul Uniunii Scriitorilor din România, 18 aprilie 2019, Brașov.

Comitetul Director al Uniunii Scriitorilor din România s-a reunit în 18 aprilie la Brașov. La ședință au participat acad. Nicolae Manolescu, președintele Uniunii Scriitorilor din România, Gabriel Chifu, vicepreședinte uniunii, Aurel Maria Baros, președinte Filiala București-Proză, Cassian Maria Spiridon, președinte Filiala Iași, Ion Cristofor din partea Filialei Cluj, Horia Gârbea, președinte Filiala București-Poezie, Peter Sragher, președinte Filiala București-Traduceri Literare și invitații: Daniel Cristea-Enache, director de imagine, Steluța Pahonțu, director economic, Dragoș Ursache, director administrativ și Adrian Lesenciuc,

președintele filialei Brașov. După încheierea ședinței a fost o organizată o întâlnire cu scriitorii brașoveni, membri ai Uniunii Scriitorilor. A fost o întâlnire necesară, încurajatoare, animată (pe alocuri pătimașă).

Lăudabil acest dialog al conducerii Uniunii Scriitorilor din România cu membrii filialelor (Brașovul urmând după escalele de la Pitești și Craiova), cum lăudabilă este și propunerea redacției „României literare” de a oferi cititorilor listele de opere/ autori canonici ai literaturii române din ultimul secol - repere pentru școală, pentru curriculum.

Colocviul Național al Revistelor de Cultură.

Colocviul Național al Revistelor de Cultură din 10 mai 2019 de la Arad a reunit nume importante ale literaturii române contemporane, scriitori care coordonează în calitate de directori sau redactori-șefi revistele Uniunii Scriitorilor din România și cele publicate sub egida Uniunii. Au fost prezenți reprezentanți ai redacțiilor *România literară*, *Luceafărul*, *Familia*, *Viața Românească*, *Ex Ponto*, *Steaua*, *Apostrof*, *Neuma*, *Mișcarea Literară*, *Discobolul*, *Conta*, *Ramuri*, *Orizont*, *Poesis*, *Caiete Silvane*, *Sintagme Literare*, *Nase Snahy*, *Irodalmi Helen*, *Arca*, și, pentru prima dată, *Libris*.

Dezbaterile pe tema „Revista literară între avanscena cărții și contrafortul ei critic” au fost moderate de acad. Nicolae Manolescu, președintele Uniunii Scriitorilor din România. A fost o onoare să reprezint revista literară *Libris* și Brașovul la această ediție a colocviului, desfășurată în Sala Ferdinand a Primăriei Municipiului Arad. A fost de asemenea o onoare să mă alătur unor scriitori remarcabili, implicați în viața literară a României, care au venit la Arad să reprezinte publicațiile amintite,

multe dintre ele cu vechime de câteva decenii: Nicolae Manolescu, Gabriel Chifu, Daniel Cristea-Enache, Dan Cristea, Ioan Moldovan, Traian Ștef, Mircea Mihăieș, Vasile Popovici, Nicolae Prelipceanu, Ovidiu Pecican, Irina Horea, Olimpiu Nușfelean, Ioan Pinte, Gabriel Coșoveanu, Ovidiu Dunăreanu, Adrian Alui Gheorghe, Ion Mureșan, Viorel Mureșan, Alice Valeria Micu, Andrea H. Hedeș, Victor Titit Cubleşan, Ioan F. Pop, Adrian Lesenciuc ș.a. Lucrările au fost conduse de Vasile Dan, președintele Filialei Arad a Uniunii Scriitorilor din România și redactor-șef al publicației Arca. Redacția Libris îi mulțumește pentru organizare și invitație, iar vicepreședintelui uniunii, Gabriel Chifu, pentru promovarea publicației Libris și inițiativa aducerii acesteia la masa de dialog a celor mai prestigioase reviste literare din România.

Filiala Brașov a Uniunii Scriitorilor din România i-a avut invitați, în semestrul al doilea, pe redactorii șefi ai publicațiilor *România literară* (Răzvan Voncu), *Contemporanul* (Aura Christii), *Convorbiri literare* (Mircea Platon), *Scrișul românesc* (Florea Firan), *Scriptor* (Lucian Vasiliu). Probabil că scriitorii brașoveni, în special cei prezenți la evenimente, vor profita de oportunitatea de a

se face mai cunoscuți în țară prin intermediul acestor publicații deschise dialogului cultural/literar.

ALEXANDRU SURDU

Născut la 24 februarie 1928, Brașov. Filosof, eseist. Înscriș la cursurile Facultății de Construcții Civile și Industriale a Institutului de Construcții din București, absolvent al Facultății de Filosofie a Universității din București. Fiul Elenei (n. Ghimbășan) și al lui Alexandru Ioan Surdu. Cercetător la Biblioteca Centrală Universitară, ulterior la Institutul de Cercetări Pedagogice și Psihologice a Ministerului Învățământului, la Muzeul Literaturii Române și la Academia Română. Academician (membru corespondent din 1992, membru titular din 1993), director al Institutului de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române din 1997, vicepreședinte al Academiei Române. Profesor universitar. Este membru al Filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor din România din 1992. Președinte al Despărțământului Central-Brașov al Asociațiunii Transilvane pentru Literatura și Cultura Poporului Român, ASTRA. Director al revistei *Astra*. Autor a circa 400 de studii și articole, preponderent de filosofie. Editări de texte semnate Titu Maiorescu, Athanase Joja, Ștefan Odobleja, Mihai Eminescu, Lucian Blaga, Alexandru Bogza, Dimitrie Cantemir. A tradus din limba germană lucrări importante din Immanuel Kant, Ludwig Wittgenstein, Karl R. Popper, H. Lazarus & H. Steintal, Titu Maiorescu și Nae Ionescu. Autor a peste 150 de recenzii. Colaborator al filosofului român Constantin Noica, cu care a publicat în 1975 la Editura Univers lucrarea Mihai Eminescu.

Lecturi kantiene, în colaborare și cu Constantin Floru. A debutat în 1964 cu studiul *Bemerkungen zur Frage der Wahrheit in den Ersten Analytiken*, în colaborare cu G.N. Offenberger, în *Analele Universității București*, seria Acta logica. Debutul editorial s-a produs în 1971 la Editura Științifică, cu lucrarea *Logica clasică și logica matematică*, teza de doctorat pe care o va susține abia în 1976, ca urmare a stingerii din viață a conducătorului științific, Athanase Joja. Premii literare: Premiul „Vasile Conta” al Academiei Române în 1975; Premiul filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor din România pentru critică, istorie literară și eseu „Octav Șuluțiu” în 1996; „Premiul „Opera Omnia” al filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor din România în 2015”; Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de cavaler în 2004.

OPERA: *Logica clasică și logica matematică* (1971); *Elemente de logică intuiționistă* (1976); *Neointuiționismul* (1977); *Actualitatea relației gândire-limbaj. Teoria formelor prejudecative* (1989, reed. 2005); *Șcheii Brașovului, monografie etnologică* (1992); *Pentamorfiza artei* (1993); *Elogiul filosofiei românești* (1994); *Vocații filosofice românești* (2003); *Contribuții românești în domeniul logicii în secolul XX* (1999); *Gândirea speculativă* (2000); *Filosofia modernă. Orientări fundamentale* (2002); *Confluente cultural-filosofice* (2002); *Filosofia contemporană* (2003); *Filosofia contemporană* (2003); *Mărturiile anamnezei* (2004); *Rumänische Beiträge zur modernen Deutung der Aristotelischen Logik* (ed.) (2004); *Istoria logicii românești*, coord. (2006); *Aristotelian Theory of Prejudicative Forms* (2006); *Filosofia pentadică I, Problema Transcendenței* (2007); *Teoria formelor logico-clasice* (2008) *Comentarii la rostirea filosofică* (2009); *Șcheii Brașovului* (2010); *Izvoare de filosofie românească* (2011); *A sufletului românesc cinstire* (2011); *La porțile împărăției* (2016) etc.

REFERINȚE CRITICE (selectiv): Petru Ioan, Dumitru Gheorghiu, Călin Candiescu, Aurel Ion Brumaru, Constantin Sălăvăstru, Victor Isac, Alexandru Boboc, Teodor Vidam, Dimitrie Roman, Dragoș Popescu, Mona Mamulea, Marian Vasile, Ștefan Dominic Georgescu, Marius Dobre, Victor Emanuel Gica, Mihai D. Vasile, Viorel Vizureanu, Mircea Itu, Florin Grigoraș, Constant Călinescu, Eugeniu Nistor, Elena Solunca, George Lăzăroiu, Andrei Carpenianu, Jean Dumitrașcu, Teodor Dima, Ion Itu.

ÎN CE LIMBĂ VORBEȘTE DUMNĂZEU?

Fxistă [...] o istorie a noastră, românească, în care s-a încercat și se mai încearcă și astăzi să fie îndreptată sau diortosită, cum se zice, Sfânta Scriptură în limba română, după toate textele canonice existente, în funcție de confesiuni, de doctrine și de tradiții. Și nu este lipsit de importanță faptul că primele traduceri românești s-au făcut din limba greacă tocmai în perioada de dominație a culturii grecești din Țările Românești, în care funcționau cele două Academii Grecești, de la București și de la Iași, în care se vorbeau greaca și latina, cele două limbi clasice ale creștinismului. Din această cauză, în afara unor expresii arhaice și a sintaxei de influență greco-latină, primele traduceri românești uimesc și astăzi prin puterea lor sugestivă, revelatoare, ridicându-se adesea la înălțimea textelor originale și, cum s-a văzut uneori, chiar mai aproape de semnificația contextului biblic.

Filosoful Constantin Noica, în celebra sa Rostire filosofică românească, pornește de la primul verset din Prologul Evangheliei după Ioan (En arche en ho logos), tradusă adesea prin: "La început a fost cuvântul", și, urmărind vechile traduceri românești, constată traducerea lui en,

în loc de „în” prin „întru”, și a lui logos, în loc de „cuvânt” prin „rostire”. „Întru” se dovedește chiar mai potrivit decât grecescul en, cu semnificația de „în” și „la”, căci sugerează cosubstanțialitatea Logosului cu Începutul și nu numai simultaneitatea lor. Iar „rostirea” se dovedește singurul termen din toate limbile prin care poate fi redat logosul grec, care să însemne și vorbire, și rostuire, adică punere în ordine. În română există însă și un termen vechi, mai potrivit pentru arche decât „început”, și anume „obârșie”, care înseamnă și început, și sfârșit, adică redă cel mai bine contextul Evangheliei după Ioan (Alfa și Omega, Începutul și Sfârșitul), iar în loc de „a fost”, imperfectul „era” menține permanența divină. „Întru obârșie era rostirea” sună poate arhaic, dar corespunde întru totul contextului evanghelic.

Nu putem răspunde la întrebarea: În ce limbă vorbește Dumnezeu?, dar suntem siguri că cel puțin în primul verset din Evanghelia după Ioan vorbește cel mai bine în limba română.

(din vol. A sufletului românesc cinstire)

Alexandru Surdu,

n. 24 februarie 1928, Brașov.
Filosof, eseist. Absolvent al Facultății de Filosofie a Universității din București. Cercetător la Biblioteca Centrală Universitară. Academician, director al Institutului de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române din 1997, vicepreședinte al Academiei Române. Profesor universitar. Membru al Filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor din România din 1992. Președinte al Despărțământului Central-Brașov al Asociațiunii Transilvane pentru Literatură și Cultura Poporului Român, ASTRA. Director al revistei Astra. Autor a circa 400 de studii și articole, preponderent de filosofie și a peste 150 de recenzii.